

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Att: Arstad, Linda

Høring - Banklovkommisjonens utredning nr. 30 om innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren

1. Innledning

Vi har ingen merknader til gjennomføringen av innskuddsgarantidirektivet (2014/49/EU) og krisehåndteringsdirektivet (2014/59/EU) som sådan.

Forholdet mellom bankers fradragsrett etter sktl. § 8-4 og plikten for banker til å betale bidrag til innskuddsgaranti- og krisefondet etter lovforslaget bør imidlertid avklares. Det samme gjelder fradragsretten etter sktl. § 6-1, jf. Ot.prp. nr. 77 (2005-2006) kapittel 9.3.1, og plikten for visse verdipapirforetak til å betale bidrag til krisefondet.

2. Innskuddsgarantifondet og krisefondet

Gjeldende finansforetakslov § 19-6 første ledd bestemmer at "*[m]edlemmene skal hvert år betale en avgift til sikringsfondet.*" Medlemskap i Bankenes sikringsfond, og således avgiftsplikt, omfatter banker med hovedsete i Norge da disse har plikt til å være medlem av bankenes sikringsfond, jf. finansforetaksloven § 19-1, men også andre finansforetak med hovedsete i Norge og kredittinstitusjoner med hovedsete både i og utenfor EØS kan ha rett eller plikt til å være medlemmer, jf. hhv. finansforetaksloven §§ 19-1 annet ledd og 19-2.

Etter gjeldende rett er sikringsfondet et eget rettssubjekt og ingen av medlemmene har eiendomsrett til noen del av fondet, jf. finansforetaksloven § 19-3 annet ledd.

I NOU 2016: 23 foreslås det en redaksjonell endring av innskuddsgarantiordningen i tillegg til enkelte materielle endringer basert på innskuddsgarantidirektivet (2014/49/EU).

Etter forslaget vil medlemmer av garantiordningen ha en bidragsplikt til innskuddsgarantifondet, jf. lovutkast § 19-10 første ledd bestemmer at

"§ 19-10. Bidrag til innskuddsgarantifondet

(1) Medlemmene av garantiordningen skal i det enkelte år tilføre innskuddsgarantifondet et samlet årlig bidrag fra banker med norsk konsesjon som utgjør 0,8 promille av summen av

bankenes samlede garanterte innskudd. Departementet kan bestemme at årsbidraget skal være lavere eller høyere enn fastsatt i første punktum. "

Bankenes sikringsfond vil etter lovforslaget fortsatt være et eget rettssubjekt og skal utføre forvaltningsoppgaver og administrative gjøremål som gjelder innskuddsgarantiordningen og innskuddsgarantifondet, jf. lovutkast § 19-17.

Gjennomføring av krisehåndteringsdirektivet innebærer innføring av et helt nytt regelverk til forskjell fra innskuddsgarantiordningen. Tilsvarende som ved foreslått innskuddsgarantiordning, innebærer gjennomføringen av krisehåndteringsdirektivet at banker og kredittforetak med norsk konsesjon til å drive virksomhet i Norge er pliktig til å bidra til et krisefond, jf. lovutkast § 20-66 første ledd:

§ 20-66. Krisefond

(1) Krisefondet skal i det enkelte år tilføres et samlet bidrag fra banker og kredittforetak med norsk konsesjon til å drive virksomhet her i riket, som tilsvarer 1 promille av summen av garanterte innskudd i banker med norsk konsesjon.

Krisefondet vil ikke være et eget rettssubjekt, jf. lovutkast § 20-65 tredje ledd. Beslutninger vedrørende finansieringsordningen og dennes midler treffes av krisehåndteringsmyndigheten (Finanstilsynet), mens forvaltningen og administrative gjøremål utføres av Bankenes sikringsfond, jf. hhv. lovutkastet §§ 20-65 tredje ledd og 20-72 første og annet ledd, jf. 19-17 tredje ledd.

Styret i sikringsfondet og krisehåndteringsmyndigheten er gitt myndighet over bruken av midlene i hhv. innskuddsgarantifondet og krisefondet etter de regler som følger av lovutkastet, jf. lovutkastet §§ 19-11, jf. 19-15 og 20-68.

Midlene i innskuddsgarantifondet skal gå til dekning av garanterte innskudd, jf. lovutkastet § 19-11, mens midlene i krisefondet skal gå til krisetiltak ved soliditets- og solvenssvikt i banker, kredittforetak og finanskonsern, jf. lovutkast § 20-68.

3. Skatterettslige vurderinger

3.1 Innledning

Det følger av sktl. § 6-1 (1) at det gis fradrag for kostnad som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt.

Slik forslaget er utformet, betales bidrag til innskuddsgaranti- og krisefondet hvis størrelse er beregnet av hhv. sikringsfondet og krisehåndteringsmyndigheten etter nærmere regler, jf. lovutkast §§ 19-10 og 20-67.

Det er styret i Bankenes sikringsfond som har myndighet til å treffe beslutninger om bruk av garantiordningens midler på de vilkår som følger av lovutkast § 19- 11, jf. lovutkast § 19-11 fjerde ledd. Tilsvarende er det krisehåndteringsmyndigheten som har myndighet til bruk av krisefondets midler på de vilkår som følger av lovutkast § 20-68, jf. første ledd.

Etter vår oppfatning vil bidrag til innskuddsgaranti - og krisefondet således være pådratt etter sktl. § 6-1 (1) i den forstand at det reduserer bankens formuesstilling.

Riktignok skal tre av syv styremedlemmer i sikringsfondet ha ledende stillinger i banker og oppnevnes etter forslag fra banknæringen, jf. lovutkast § 19-18 første ledd. Dette kan imidlertid ikke være avgjørende.

Videre taler mye for at tilknytningsvilkåret er oppfylt da bidragsplikten er nødvendig for å drive bankvirksomhet. At bidragsplikten ikke nødvendigvis bidrar til inntektsskaping som sådan, kan ikke i seg selv være avgjørende, jf. Rt. 2005 s.1434 Total.

3.2 Bidrag til innskuddsgarantifondet

Uavhengig av hovedregelen om fradrag i sktl. § 6-1 (1) bestemmer sktl. § 8-4 at

"[d]et gis fradrag for beløp som forretningsbanker og sparebanker betaler inn til bankenes sikringsfond etter lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner."

Bestemmelsen henviser til den nå opphevede banksikringsloven av 1996. Bestemmelsene i banksikringsloven ble imidlertid i all hovedsak videreført med enkelte lovtekniske endringer i gjeldende finansforetaksloven av 2015, kapittel 19-21, jf. Prop. 125 L (2013-2014), avsnitt 13.19 flg.

Vi legger til grunn at det er lite tvilsomt at lovpålagt avgift fra medlemmene av sikringsfondet etter gjeldende finansforetakslov § 19-6 vil være fradragsberettiget etter sktl. § 8-4, og antar at fradragsrett etter sktl. § 8-4 bør videreføres for bidragsplikt til innskuddsgarantifondet etter lovutkastet § 19-10.

3.3 Bidrag til krisefondet

Gjennomføring av krisehåndteringsdirektivet innebærer innføring av et helt nytt regelverk til forskjell fra innskuddsgarantiordningen. Spørsmålet er om lovpålagt bidrag til krisefondet etter gjeldende rett er, eventuelt bør være, fradragsberettiget.

Selv om sktl. § 8-4 ble forfattet før bidrag til krisefondet var påtenkt, vil ordlyden i sktl. § 8-4 kunne sies å omfatte også slike bidrag da sikringsfondet forestår forvaltningen av og administrative gjøremål som gjelder krisefondet, jf. lovutkastet § 19-17 tredje ledd.

Videre vil gode grunner tale for at bidrag til krisefondet gjøres fradragsberettiget, jf. avsnitt 3.1 ovenfor.

Dersom både bidrag til innskuddsgarantifondet og krisefondet gjøres fradragsberettiget, vil dette prinsipielt sett ikke medføre at bankvirksomhet innrømmes en mer omfangsrik fradragsrett i skattepliktig inntekt sammenlignet med gjeldende ordning, jf. NOU 2016: 23, avsnitt 1.1:

"Etter lovutkastet er derfor nåværende bidragsplikt til innskuddsgarantifondet redusert til omtrent halyparten, slik at reduksjonen for de aller fleste banker i hovedsak vil tilsvare den nye bidragsplikten til krisefondet. "

Det bør avklares om og eventuelt presiseres at fradragsretten etter sktl. § 8-4 vil omfatte forslaget til bidragsplikt til innskuddsgaranti- og krisefondet.

Uansett bør ordlyden i sktl. § 8-4 oppdateres da banksikringsloven er opphevet. Videre vil begrepene "forretningsbanker" og "sparebanker" stemme dårlig med finansforetakslovens system.

Et alternativ kan være å presisere i lovteksten at "det gis fradrag for beløp som finansforetak tilfører innskuddsgarantifondet og krisefondet etter finansforetaksloven §§ 19-10 og 20-66".

3.4. Bankvirksomhet mv. som utøves gjennom filial i annen stat

Prinsippet om hjemstatskonsesjon og hjemstatstilsyn innebærer at en finansiell tjenesteyter i utgangspunktet kan tilby sine tjenester i hele EØS-området gjennom etablering av filial eller grensekryssende tjenesteyting på grunnlag av den konsesjon til å drive virksomhet som vedkommende har fra sin hjemstat, og det er hjemstatens tilsynsmyndigheter som har hovedansvaret for å føre tilsyn også med den virksomhet som utøves i andre EØS-stater. Prinsippet omtales ofte som "single passport" og er et utslag av de fire friheter.

Dette innebærer at bidragsplikt til innretninger tilsvarende innskuddsgaranti- og krisefondet for banker mv. som har hovedsete i en EØS-stat også omfatter virksomhet som denne utøver gjennom filial i en annen EØS-stat.

For norske filialer av banker mv. som har hovedsete i en annen EØS-stat, er det således som hovedregel den annen EØS-stat som har ansvaret for at nasjonal lovgivning pålegger at banken bidrar til innretninger tilsvarende innskuddsgaranti- og krisefondet, også for virksomheten som drives gjennom den norske filialen.¹

Tilsvarende vil en filial i en annen EØS-stat av en bank mv. med hovedsete i Norge, ha bidragsplikt til innskuddsgaranti- og krisefondet også for den virksomheten som drives gjennom filialen i den

¹ Se imidlertid unntak i lovutkast § 19-2 annet ledd som gir kredittinstitusjon med hovedsete i annen EØS-stat rett, men ikke plikt, på nærmere vilkår å bli medlem av innskuddsgarantiordningen. For kredittinstitusjoner eller foretak med hovedsete utenfor EØS og som driver virksomhet i Norge, kan departementet bestemme at kredittinstitusjonen skal være medlem av innskuddsgarantiordningen, eller at foretaket skal betale bidrag til krisefondet.

annen EØS-stat, jf. lovutkast § 19-1 annet ledd for bidrag til innskuddsgarantifondet. Sml. lovutkast § 20-66 annet ledd for bidrag til krisefondet.

Skatterettslig vil imidlertid skatteavtalens art. 7 innebære at inntekter og kostnader som kan tilskrives virksomhet som utøves gjennom et fast driftssted skal tilordnes dit.

Dette innebærer at en kredittinstitusjon i en annen EØS-stat med filial i Norge, som har kostnader knyttet til innbetalinger til innretninger tilsvarende innskuddsgaranti- og krisefondet i hjemstaten, vil måtte kunne allokere ut en andel av denne kostnaden til den norske filialen for skatteformål. Vi antar at Norge er forpliktet til å innrømme en norsk filial av en utenlandsk kredittinstitusjon fradrag for slike kostnader etter ikke-diskrimineringsbestemmelsen i skatteavtalen. For kredittinstitusjoner med hovedsete innenfor EØS, vil en slik fradragsrett også måtte følge av retten til fri etablering etter EØS-avtalen.

Størrelsen på andelen som allokeres til den norske filialen må være i overensstemmelse med Authorised OECD Approach (AOA) slik den har kommet til uttrykk i Kommentarene til artikkel 7 og Report on the Attribution of Profits to Permanent Establishments av 2008 og 2010.

Tilsvarende vil norske skattemyndigheter kunne kreve at en bank mv. med hovedsete i Norge som driver virksomhet gjennom en filial i utlandet, allokere ut på filialen en andel av bidraget til innskuddsgaranti- og krisefondet i tråd med AOA'en.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i saken.

Med hilsen

Line Wilberg
seksjonssjef
Regionavdelingen
Skattedirektoratet

Gunn-Heidi Tannum

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer